

Et stort vindue til markedet

Indtryk fra samtaler med australske landmænd

Af Jørgen Evald Jensen, chefkonsulent planter, Anders Hummellose, IT-chef og Henning Krabbe, direktør. Alle ansat i LandboNord.

De australske landmænd elsker friheden. De er stolte. Meget entreprenørmindedede. De har fokus på de store linier og er ikke bange for at satse. Og de er parat til at prøve sig frem. De har ingen systematisk videnindsamling og videndeling, som vi kender det i det danske forsknings-, afprøvnings- og rådgivningssystem. Enhver er sin egen lykkes smed.

Men som i Danmark er det ingen guldgrube at være landmand i Australien. Der er store udsving på priser og udbytter, og det er store afstande på alle områder, både for varetransport og mennesker. Hurtig levering af varer vil sige indenfor 3 dage med transportudgifter op til 250 AUS \$ pr. ton. Og så er den australske landmand prisgivet markedet. Andelsbevægelsens kollektive tankegang passer ind blandt de individualistiske australske farmere.

Frihedstrangen og oplevelseslysten er stor hos de landmænd, der var flyttet fra Sydaustralien til det nordlige, øde og solrige Vestaustralien. De havde brug for et stort råderum og fungerede bedst, når de selv kunne bestemme "det hele". Og det må være de samme egenskaber, der må tilskrives de mennesker, der arbejder med 25.000 moderkvæg på et område på 1 mio. acres.

Bedriftsstruktur

På mælkeområdet havde man i løbet af de seneste år oplevet en deregulering med store prisfald - ca. 25% - til følge. Der er ingen andelsmejerier, så mælkeproducenten er afhængig af andre for at kunne afsætte sine produkter.

Oksekød produceres i stor stil på kæmpearealer, der er velegnede til en ekstensiv produktion. Man viger ikke tilbage med at bruge hormoner. Der er en stor eksport af levende kvæg til Asien, hvor slagtingen så foregår efter de forskellige krævede religiøse ritualer. Og samtidig løser man

køleopgaven, når dyrene transporteres levende, så kræves der kun vand og foder.

Svineproduktionen er lille i dansk målestok. Australierne spiser kun lidt svinekød. I stedet satses på eksport af fersk kød til Singapore, der sendes med passagerfly, så nedgangen i flyvninger pga. SARS betyder også noget for de australske svineproducenter. Også i svineproduktionen bruges hormoner.

Kornproduktionen er meget påvirket af nedbør, tørke og saltproblemer. Der er ingen restriktioner på gødning og hjælpestoffer.

Australien har en stor produktion af grøntsager og vin, som bliver gode pga. store mængder sol og der er en stor eksport heraf.

Der satses på enkle produktionsapparater, ofte forholdsvis arbejdskrævende efter danske forhold. Og bedrifterne ser ikke ryddelige ud i dansk sammenligning. Renten er høj, men til gengæld har man en meget høj selvfinansiering. Der er stort potentiale for produktion i Australien, og man er åben for nybyggere og investeringer.

Ingen andelsbevægelse

Australierne kan ikke forholde sig til vores regulerede verden. Og de tror, at de hver især kan gøre det bedre end naboen. På den måde ligner de måske de danske landmænd, men vi observerede dog mindst en markant forskel. Den australske landmand er meget optaget af at få produkterne solgt, og selvfølgelig godt solgt. Den manglende sikkerhed for salg giver et konstant behov på fokus på markedet. Hvad efterspørges hvor og hvornår, og til hvilken pris er vi konkurrencedygtige?

Det giver stof til eftertanke, når det sammenholdes med synspunkter fra danske landmænd om at de danske produkter kunne hjembringe en højere pris uden andelsselskaberne.

Den store fokus på markedet blev billedligt udtrykt således: *"We want to have big market windows on different places and for long periods"*.

Ønskerne om en større og bedre afsætningssikkerhed havde endda ført en gruppe australske mælkeproducenter til Danmark

for at lære om andelsselskaberne. Og de havde rent faktisk startet et andelsmejeri i 2001, men det er en stor udfordring at få et nyanskaffet gammelt mejerianlæg gjort køreklart og samtidig få tilstrækkelig volumen til at man kan begå sig på eksportmarkedet. Men det er jo troen på fremtiden, der driver værket, og skulle *Challenge Dairy Cooperative* få held med en joint venture aftale om frisk mælk til Kina, så er markedsmulighederne jo enorme.

Agriculture in Australia

- Australia is nearly 7,7 million km²
- Australia has around 60,000 farms.
- Only 19 million people and as a result are very focused on the export market, particularly the Middle East and Asia, but also the UK and Europe.
- Australia is the fourth largest wheat exporter
- Australia is the largest wool exporter
- Australia is a significant exporter of oilseeds and coarse grains (barley/oats)
- The lowest level of agricultural subsidies at 2-4% second only to NZ at 1.5%

Farmerbørn

Børnene sendes i 12 års alderen på kostskole, normalt flere tusinde km væk fra de moderlige skårter. Der findes offentlige kostskoler, men de har ikke samme kvalitet som de private kostskoler, hvor man betaler i størrelsesorden 100.000 kr. pr. år pr. elev. Eleverne er kun hjemme en gang i kvartalet, den ene gang en længerevarende sommerferie. Adskillelsen i teenagerårene medfører, at børnene senere i livet får et mindre tæt tilhørsforhold til forældrene, og de bliver mere mobile.

The aboriginals

At se "the aboriginals" i egne omgivelser var mere end nedslående. De fleste lever et uværdigt liv på overførselsindkomst og med stort alkoholmisbrug. Oprindeligt var de et folk med stor viden om bæredygtighed. De har levet af og i pagt med naturen i 40.000 år, og nu 150 år efter at vi hvide er kommet og har dyrket jorden - nogle steder kun i få årtier - har vi så store problemer med landbrugsproduktionen, at man flere steder må opgive den intensive udnyttelse af jorden.

IFMA

Med venlig økonomisk bistand fra bl.a. Agronomfonden og Konsulentforeningen deltog vi i august i en kongres i Perth, afholdt af International Farm Management Association. Kongressens tema var "Farming at the edge". IFMA afholder en kongres hvert andet år og samler ca. 300 deltagere fra 35-40 lande. Deltagerne er forskere, lærere, rådgivere og landmænd, landmandsdeltagerne kommer især fra engelsktalende lande. Kongressen er rimelig "jordbunden" og giver samtidig mulighed for at besøge landmænd og rådgivere i værtslandet. Fra Danmark var der ca. 15 deltagere. Afdelingschef Johannes Christensen, Fødevarerøkonomisk Institut, er valgt som skandinavisk repræsentant i bestyrelsen for IFMA. Se mere på www.ifmaonline.org.

På kongressen i Perth præsenterede Jørgen Evald Jensen et indlæg om gylleforsuring, hvor LandboNord har deltaget i et projekt om dokumentation af effekten af den nye teknologi.

"A new method for reduction of NH₃ emissions from pig housing systems by adding sulphuric acid to slurry" af Jørgen E. Jensen, Nicolaj H. Nørgaard & Henning Krabbe, LandboNord, og Poul Pedersen, Landsudvalget for Svin.

Billedtekster:

Billede 1: Meget australsk oksekød produceres under ekstensive forhold

Billede 2: Vand er afgørende for produktionen. Her vandes via kanaler og slangen bruges som hævert

Billede 3: Melonerne fra Vestaustralien er supersøde. De plukkes med håndkraft af backpackere til 50 kr. i timen.

Billede 4: De australske landmænd har eventyrlyst og modstandskraft i blodet. Her Stewart Dobson, der sammen med sin far og sin bror indvinder nyt land til citrusproduktion.

Billede 5: Det er solen der giver energien. De australske solopgange og solnedgange er fantastiske.

